

Προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ – ΠΡΟΩΘΩΝΤΑΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΝΤΑΙ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΑΥΤΟΨΙΕΣ – ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΔΙΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΑΝΑΔΟΧΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΚΡΑΤΗΣΗ, ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ο Συνήγορος συμπλήρωσε φέτος δέκα χρόνια λειτουργίας του ως Συνήγορος του Παιδιού. Το 2003, με τον Ν. 3094/2003, η ανεξάρτητη αρχή ανέλαβε την αποστολή της προάσπισης και προαγωγής των δικαιωμάτων του παιδιού, κατά τα πρότυπα ευρωπαϊκών ομολογών θεσμών. Βάσει αυτής της αρμοδιότητας, ερευνά παραβιάσεις δικαιωμάτων ανηλίκων στον δημόσιο και στον ιδιωτικό χώρο, ενώ παράλληλα αναπτύσσει πολύπλευρες δραστηριότητες και πρωτοβουλίες με στόχο την εμπέδωση, την προώθηση και την έμπρακτη κατοχύρωση των δικαιωμάτων του παιδιού. Την τρέχουσα περίοδο, που η οικονομική κρίση επηρεάζει και απειλεί όλο και περισσότερο τα παιδιά, η αποστολή της προαγωγής των δικαιωμάτων του παιδιού αναδεικνύεται ως μεγάλης σημασίας για την ανεξάρτητη αρχή, καθώς η συμβολή της στη διαμόρφωση στάσεων, αντιλήψεων και στη λήψη μέτρων προστασίας είναι ιδιαίτερα κρίσιμη, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη την αποκτηθείσα μέχρι σήμερα εμπειρία.

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Κατά τη διάρκεια του 2013 ο Συνήγορος ολοκλήρωσε τη διαβούλευση που είχε ξεκινήσει την προηγούμενη χρονιά σχετικά με την ανάγκη εκπόνησης και υλοποίησης ενός Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (βλ. *Ετήσια έκθεση 2012*, σ. 28-29), και απέστειλε κείμενο* με τις προτάσεις του προς τους συναρμόδιους Γενικούς Γραμματείς Πρόνοιας, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, και Νέας Γενιάς.

 Το κείμενο περιλαμβάνει 100 σημεία με τα σημαντικότερα πεδία αναγκών που απαιτούν τη λήψη μέτρων για την πληρέστερη εφαρμογή των δικαιωμάτων του παιδιού, τα οποία αναδείχθηκαν από τις Καταληκτικές Παρατηρήσεις της Επιτροπής Δικαιωμάτων του Παιδιού του ΟΗΕ προς

την Ελλάδα και τον δημόσιο διάλογο που διεξήχθη με πρωτοβουλία του Συνηγόρου.

Οι ανάγκες αυτές απαιτείται να εξειδικευθούν σε συγκεκριμένα μέτρα με μετρήσιμους στόχους, ανάλογα με τις εκτιμώμενες προτεραιότητες, τον γενικότερο σχεδιασμό πολιτικής για τα παιδιά και τις δυνατότητες αξιοποίησης εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων.

ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ – ΠΡΟΩΘΩΝΤΑΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Επικοινωνία με παιδιά

Κατά την καθιερωμένη του πρακτική, ο Συνήγορος επισκέφθηκε 53 σχολεία όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης σε πολλές περιοχές της χώρας και συνομίλησε με ομάδες μαθητών και εκπαιδευτικούς. Επιπλέον, πραγματοποίησε 17 επισκέψεις σε ιδρύματα παιδικής προστασίας και χώρους φιλοξενίας, περιθαλψής και κράτησης ανηλίκων. Μέσα από διαδικασίες ενεργητικής ακρόασης, ενημερώνει τα παιδιά για τα δικαιώματά τους και τη λειτουργία της ανεξάρτητης αρχής, ακούει και καταγράφει τη γνώμη τους για τα θέματα που τα απασχολούν και αποκτά άμεση εικόνα για το πώς εφαρμόζονται τα δικαιώματα του παιδιού στην πράξη. Επιπλέον, κατά τη χρονιά αυτή δέχθηκε και απάντησε σε 106 ηλεκτρονικά μηνύματα που αφορούσαν παραβιάσεις δικαιωμάτων ανηλίκων μέσω της σελίδας «Ρωτάω τον Συνήγορο»*, η οποία λειτούργησε για δεύτερη χρονιά και απευθύνεται σε ανηλίκους. Σε ορισμένες περιπτώσεις ακολούθησε νέα τηλεφωνική ή ηλεκτρονική επικοινωνία, κατ' ιδίαν συνάντηση ή υποβολή αναφοράς.

Δράση για το δικαίωμα συμμετοχής

«Η συμμετοχή μας ως απάντηση στη βία, τη σιωπή και την ανασφάλεια» ήταν ο τίτλος δράσης που υλοποίησε ο Συνήγορος το 2013, στο πλαίσιο προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση της νομοθεσίας, της πολιτικής και της πρα-

κτικής των κρατών-μελών της ΕΕ σε σχέση με τη συμμετοχή των παιδιών.

 Στόχος της δράσης ήταν, μέσω της μεθόδου έρευνας μεταξύ συνομηλίκων, η διερεύνηση των στάσεων, των εμπειριών και των προτάσεων των εφήβων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων συμμετοχής που προβλέπονται στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ), ιδίως σε σύνδεση με καταστάσεις που βιώνουν την εποχή αυτή οι έφηβοι στην Ελλάδα και που εκφράζονται συχνά μέσα από τη βία, τη σιωπή ή την ανασφάλειά τους.

Αρχικά ο Συνήγορος απηύθυνε ανοιχτή πρόσκληση σε εφήβους να συμμετάσχουν στη νέα Κοινότητα Εφήβων Συμβούλων του. Όλοι οι έφηβοι που εκδήλωσαν ενδιαφέρον έγιναν μέλη του κλειστού ηλεκτρονικού φόρουμ της ανεξάρτητης αρχής, το οποίο αναδιοργανώθηκε θεματικά. Στη συνέχεια διοργάνωσε δύο διήμερες συναντήσεις, τις «Ημέρες Διαλόγου», στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα, στις οποίες συμμετείχαν συνολικά 48 έφηβοι 13-18 ετών από 14 διαφορετικές περιοχές της χώρας.* Ανάμεσα σε αυτούς ήταν έφηβοι με αλλοδαπή ή μειονοτική καταγωγή, έφηβοι που διέμεναν σε ιδρύματα και έφηβοι με αναπηρίες. Στις συναντήσεις αυτές έφηβοι διεξήγαγαν συνεντεύξεις στις επιλεγείσες θεματικές. Το περιεχόμενο των συνεντεύξεων έτυχε επεξεργασίας από τον Συνήγορο και με τη συνδρομή των εφήβων συνοψίστηκαν τα συμπεράσματα και οι προτάσεις. Ως επιστέγασμα αυτής της διαδικασίας, 12 έφηβοι σύμβουλοι συμμετείχαν στη «Συνάντηση Διαγενεακής Επικοινωνίας»* όπου, με βάση τα ευρήματα της έρευνας, συζήτησαν με ενήλικες που κατέχουν σημαντικές θέσεις και λαμβάνουν αποφάσεις σε θέματα που αφορούν τα παιδιά και τους νέους (βλ. και «Ημερίδες – Εκδηλώσεις – Συναντήσεις», στο «Οι δραστηριότητες της χρονιάς»).

ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΝΤΑΙ

Ο Συνήγορος συμμετείχε στην παραγωγή

ντοκιμαντέρ του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνηγών του Παιδιού (ENOC) με θέμα «Τα παιδιά που μετακινούνται πρέπει πρώτα απ' όλα να αντιμετωπίζονται ως παιδιά».* Η ταινία δίνει τον λόγο σε παιδιά μετανάστες, πρόσφυγες, ασυνόδευτα, παιδιά-αιτούντες άσυλο, παιδιά Ρομά και θύματα trafficking σε οκτώ χώρες της Ευρώπης. Η βελγική ομάδα που συντόνισε την παραγωγή επισκέφθηκε την Αθήνα και σε συνεργασία με τον Συνήγορο συναντήθηκε με ένα 13χρονο αγόρι και ένα 10χρονο κορίτσι από το Αφγανιστάν. Τρέιλερ του ντοκιμαντέρ* παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ακολούθησε συζήτηση με μέλη διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών και φορέων, με στόχο την ευαισθητοποίηση των σχεδιαστών πολιτικής σχετικά με τα δικαιώματα των μετακινούμενων ανηλίκων.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΑΥΤΟΨΙΕΣ – ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η κατάσταση των δικαιωμάτων των παιδιών που διαμένουν σε ιδρύματα παιδικής προστασίας απασχολεί διαχρονικά τον Συνήγορο. Για τον λόγο αυτό πραγματοποιεί επισκέψεις σε ιδρύματα και συναντήσεις με τους αρμόδιους φορείς της πολιτείας, ώστε να συμβάλει στη βελτίωση των θεσμικών προβλέψεων και των συνθηκών λειτουργίας των ιδρυμάτων. Κατά τη διάρκεια του 2013 πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε 13 ιδρύματα.

Ο Συνήγορος πραγματοποίησε επίσης σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς, γονείς και στελέχη υπηρεσιών πρόνοιας, 9 αυτοψίες (σε χώρους κράτησης, καταυλισμούς Ρομά και ιδρύματα) και 65 συναντήσεις εργασίας με εκπροσώπους φορέων εκπαίδευσης, πρόνοιας, δικαιοσύνης και ΜΚΟ σε διάφορες πόλεις της χώρας. Ιδιαίτερη έμφαση φέτος δόθηκε στη συνεργασία με υπευθύνους Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων, σχολικούς συμβούλους και συλλόγους διδασκόντων. Ακόμη, ο Συνήγορος συμμετείχε σε ομάδες εργασίας άλλων φορέων για θέματα όπως η αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου και του περιεχομένου των ατομικών δελτίων υγείας των μαθητών και η

εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Επίσης, έλαβε μέρος στη δράση «Αποτυπώματα» που διοργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Κοινωνικής Ευθύνης για Παιδιά και Νέους με στόχο την εξοικείωση των παιδιών με την αναπηρία, μέσα από διαδραστικά δημιουργικά εργαστήρια στα οποία συμμετείχαν μαθητές γενικών και ειδικών σχολείων. Τέλος, διακίνησε έντυπο και οπτικοακουστικό ενημερωτικό υλικό (ενδεικτικά, βίντεο με συμβουλές για ασφαλή πλοήγηση στο Διαδίκτυο)* και συνέχισε τη λειτουργία της ειδικής τηλεφωνικής γραμμής για ανηλίκους και του δυναμικού ιστοχώρου (www.0-18.gr) για παιδιά και για ενήλικες.

Ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργος Μόσχος και ειδικοί επιστήμονες της ανεξάρτητης αρχής πραγματοποίησαν 50 ομιλίες σε ημερίδες τις οποίες διοργάνωσαν δημόσιοι φορείς (υπουργεία, πανεπιστήμια, σχολεία, κοινωνικές υπηρεσίες κ.ά.), σύλλογοι εκπαιδευτικών και γονέων ή ΜΚΟ, ενημερώνοντας για τις θέσεις και το έργο του Συνηγόρου σε θέματα προάσπισης δικαιωμάτων του παιδιού, αντιμετώπισης προβλημάτων και περιστατικών βίας στην οικογένεια, στο σχολείο και στη ζωή των παιδιών, ασυνόδευτων ανηλίκων κ.ά.

Η διεθνής δράση του Συνηγόρου στο πεδίο της προαγωγής των δικαιωμάτων του παιδιού περιγράφεται αναλυτικά στο κεφάλαιο «Οι δραστηριότητες της χρονιάς».

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΛΥΚΕΙΟ

Ο Συνήγορος βρίσκεται σε συνεχή επαφή με τη σχολική κοινότητα μέσω των συχνών συζητήσεών του με εκπαιδευτικούς και μαθητές, ενώ παράλληλα συνεργάζεται σταθερά με το Υπουργείο Παιδείας σε πολλαπλά επίπεδα, μεταξύ άλλων και εκπονώντας θεσμικές προτάσεις με στόχο την καλλιέργεια θετικού κλίματος και δημοκρατικών αξιών στο σχολείο και την εύρυθμη λειτουργία του. Με αφορμή τη δημόσια διαβούλευση για το νομοσχέδιο περί της αναδιάρθρω-

σης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και θεωρώντας ότι στη σημερινή κρίσιμη κοινωνική και οικονομική συγκυρία ο ρόλος του σχολείου πρέπει όχι μόνο να στηριχθεί αλλά και να αναβαθμιστεί, ο Συνήγορος έθεσε υπόψη του υπουργού βασικές διαπιστώσεις και προτάσεις του.*

Ειδικότερα, επισήμανε τη σημασία της αποσύνδεσης του λυκείου από την εξεταστική διαδικασία για την εισαγωγή στην ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση, καθώς και την ανάγκη μιας ολοκληρωμένης παιδαγωγικής διαδικασίας που θα συνδέει το σχολείο με την κοινωνία και θα κινητοποιεί τα ποικίλα ενδιαφέροντα των μαθητών.

Ως προς τα επαγγελματικά λύκεια, τόνισε την ανάγκη της συστηματικής μελέτης του ρόλου τους, ειδικά μετά την κατάργηση πολλών δημοφιλών ειδικοτήτων. Ανάμεσα στις προτάσεις που εισηγήθηκε είναι η πολύπλευρη στήριξη και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ο εμπλουτισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας με διαδραστικά παιδαγωγικά εργαλεία, ο συνδυασμός της κάλυψης της εκπαιδευτικής ύλης με την παιδαγωγική ευελιξία και την προαγωγή της συνεργατικής και βιωματικής μάθησης, η έμφαση στις ομαδικές ενδοσχολικές και (προαιρετικές) εξωσχολικές δραστηριότητες, η ουσιαστική λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων και του σχολικού συμβουλίου, η υιοθέτηση και η εφαρμογή σχολικών κανονισμών σε κάθε σχολείο, η πιο ενεργή σύνδεση των σχολείων με τις τοπικές κοινωνίες.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Στο πλαίσιο της πολυετούς πλέον δράσης του για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας στο σχολείο και ειδικότερα της βίας και της επιθετικότητας μεταξύ μαθητών, ο Συνήγορος προσκάλεσε, σε συνεργασία με τα Γραφεία Αγωγής Υγείας και Σχολικών Δραστηριοτήτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σχολεία που υλοποιούν ενδιαφέρουσες δράσεις να συμμετάσχουν σε εκδήλωση στις 6 Μαρτίου

2013, Ημέρα κατά της Βίας στο Σχολείο.* Στην εκδήλωση, την οποία διοργάνωσε η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς σε συνεργασία με το Δίκτυο κατά της Βίας στο Σχολείο, ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού συντόνισε έναν κύκλο παρουσιάσεων και συζήτησης των 40 μαθητών από τα 10 γυμνάσια και λύκεια διάφορων περιοχών της χώρας που επιλέχθηκαν. Στη συνέχεια ο Συνήγορος παρήγαγε και έδωσε στη δημοσιότητα ένα πολύ ενδιαφέρον βίντεο* με επιλεγμένα αποσπάσματα από τη συζήτηση, στο οποίο καταγράφονται

Οι εμπειρίες των μαθητών και οι προτάσεις τους για ένα συμμετοχικό σχολείο, που θα μπορεί να βοηθά μαθητές και εκπαιδευτικούς να επιλύουν ειρηνικά τις συγκρούσεις και να βρίσκουν απαντήσεις στα δύσκολα ερωτήματα που απασχολούν παιδιά και εφήβους.

Παράλληλα, ο Συνήγορος ασχολήθηκε και το 2013 με το ζήτημα της σχολικής διαμεσολάβησης και την εφαρμογή σχετικών προγραμμάτων και πρακτικών στα σχολεία. Συγκεκριμένα, απέστειλε ερωτηματολόγιο για εκπαιδευτικούς που υλοποιούν δράσεις σχολικής διαμεσολάβησης, με στόχο να δημιουργηθεί ένα δίκτυο ανταλλαγής εμπειριών και μια βάση δεδομένων προς ενημέρωση όσων ενδιαφέρονται να εφαρμόσουν συναφείς πρακτικές στα σχολεία τους. Αφού επεξεργάστηκε τα στοιχεία που συγκεντρώσε, εμπλούτισε την ειδική σελίδα του ιστοχώρου του για τη βία στο σχολείο με λεπτομερές υλικό από προγράμματα ομότιμων μεσολαβητών-ομάδων συμφιλίωσης και παρουσίασε τη λειτουργία του θεσμού.*

ΔΙΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ο Συνήγορος έχει διαπιστώσει, μέσω αναφορών πολιτών και της συνεργασίας του με επαγγελματίες και φορείς, σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για τη διάγνωση και την αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών και θεμάτων ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων. Οι δυ-

σλειτουργίες απορρέουν σε μεγάλο βαθμό από την έλλειψη ειδικών ρυθμίσεων που να προβλέπουν τη διασύνδεση και τη συνεργασία ιδίως μεταξύ των φορέων που υπάγονται σε διαφορετικά υπουργεία. Επιπλέον διαπιστώθηκαν: α) σοβαρές καθυστερήσεις, που φθάνουν τα τρία έτη, ως προς τη μαθησιακή αξιολόγηση μαθητών, ιδίως στα Κέντρα Διάγνωσης Διαφοροδιάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕΔΔΥ), β) έλλειψη θεσμοθετημένων κριτηρίων όσον αφορά την αναγνώριση εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας των Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων που υπάγονται σε άλλα υπουργεία, αλλά και γ) απουσία σαφούς θεσμικού πλαισίου σχετικά με την παροχή ειδικής αγωγής (συμπληρωματικά προς τη σχολική φοίτηση ή εναλλακτικά) σε παιδιά σχολικής ηλικίας από ειδικά εκπαιδευτικά/θεραπευτικά πλαίσια αντί σχολικών μονάδων του Υπουργείου Παιδείας.

Κατόπιν των παραπάνω διαπιστώσεων, ο Συνήγορος συγκάλεσε σύσκεψη εκπροσώπων του Υπουργείου Παιδείας και άλλων συναρμόδιων φορέων, καθώς θεώρησε ότι για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων είναι αναγκαίος ο συντονισμός όλων των πλευρών.

Στη συνέχεια πρότεινε τη σύσταση: α) διυπουργικού συντονιστικού οργάνου για τη διοικητική αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων της ειδικής αγωγής σε συνάρτηση με αυτά της ψυχικής υγείας, και β) διεπιστημονικής επιτροπής για την αναγνώριση μιας κοινής διαδικασίας διαφοροδιάγνωσης και εκπαιδευτικής/θεραπευτικής αντιμετώπισης των αναγκών παιδιών και εφήβων με μαθησιακές, ψυχικές ή αναπτυξιακές διαταραχές.

Ορισμένες από τις προτάσεις του Συνηγόρου ενσωματώθηκαν σε πρόσφατη τροποποίηση του Ν. 3699/2008 (άρθρο 28 Ν. 4186/2013) περί ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

ΑΝΑΔΟΧΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Ο Συνήγορος συνέχισε τις πολύχρονες

προσπάθειές του για τη διεύρυνση της εφαρμογής της αναδοχής, που αποτελεί θεσμό εναλλακτικής φροντίδας των παιδιών ο οποίος προτιμάται διεθνώς από την τοποθέτηση και την παραμονή των παιδιών σε ιδρύματα παιδικής προστασίας, όταν χρειάζεται να απομακρυνθούν από τις φυσικές τους οικογένειες. Σε συνέχεια της αποστολής προτάσεων* προς τα συναρμόδια υπουργεία, και με αφορμή τη συμπλήρωση 24 χρόνων από την υιοθέτηση της ΔΣΔΠ, η ανεξάρτητη αρχή διοργάνωσε στις 20.11.2013 συνάντηση διαλόγου με τη συμμετοχή 60 εκπροσώπων υπουργείων, δημόσιων υπηρεσιών και ΜΚΟ που έχουν ασχοληθεί με το θέμα. Επιδίωξη του Συνηγόρου είναι να συμβάλει, με βάση και το υλικό που συγκεντρώθηκε από τη συνάντηση αυτή, στη λήψη των αναγκαίων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων για τον εκσυγχρονισμό της παιδικής προστασίας στη χώρα μας και την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης. Αυτό άλλωστε αποτελεί σύσταση της Επιτροπής Δικαιωμάτων του Παιδιού του ΟΗΕ προς τη χώρα μας και απορρέει από τις προβλέψεις της ΔΣΔΠ.

ΚΡΑΤΗΣΗ, ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Το ζήτημα της μεταχείρισης των ασυνόδευτων ανηλίκων στη χώρα μας απασχολεί ιδιαίτερα τον Συνήγορο, που έχει επισκεφθεί επανειλημμένα κέντρα κράτησης και χώρους φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων και έχει απευθύνει διαπιστώσεις και προτάσεις στην πολιτεία αλλά και στην Επιτροπή Δικαιωμάτων του Παιδιού του ΟΗΕ. Το 2013 η ανεξάρτητη αρχή επανήλθε στο θέμα και επισήμανε* στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης

το απαράδεκτο της μακροχρόνιας διοικητικής κράτησης ανηλίκων, και μάλιστα σε ακατάλληλο περιβάλλον, που δεν ανταποκρίνεται στις ηλικιακές ανάγκες και στα δικαιώματά τους.

Τόνισε την ανάγκη, βάσει και των προβλέψεων των διεθνών συμβάσεων, να περιο-

ριστεί αυτή στον ελάχιστο δυνατό χρόνο που είναι αναγκαίος για την καταγραφή των στοιχείων τους και ακολούθως οι ανήλικοι να παραπέμπονται σε χώρο φιλοξενίας ή να συνενώνονται με συγγενικά τους πρόσωπα. Πρότείνει επίσης να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην προνοιακή φροντίδα και στην πολύπλευρη υποστήριξη των ασυνόδευτων ανηλίκων, και να εφαρμοστεί ο θεσμός της επιτροπείας, με κατάλληλες προβλέψεις εκ μέρους της ελληνικής πολιτείας (βλ. και «Μετανάστευση και προστασία προσφύγων», στο «Το πρόσωπο και κράτος»).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Με αφορμή δύο υποθέσεις που απασχόλησαν την πανελλήνια κοινή γνώμη (εξαφάνιση και εντοπισμός 13χρονης και απομάκρυνση από την αστυνομία 4χρονης ανήλικης από ζεύγος Ρομά), αναδείχθηκαν εκ νέου σημαντικά ζητήματα σχετικά με το δικαίωμα των ανηλίκων στην ιδιωτική ζωή, το οποίο καθιερώνεται στη ΔΣΔΠ (άρθρο 16, Ν. 2101/1992) και αποτυπώνεται και στην εθνική νομοθεσία για τα μέσα ενημέρωσης. Ο Συνήγορος διαπίστωσε ότι η μεγάλη δημοσιότητα που έλαβαν αυτές οι υποθέσεις συνοδεύτηκε από σειρά παραβιάσεων των δικαιωμάτων των ανηλίκων.* Για τον λόγο αυτό, τόνισε ότι η δημοσιοποίηση φωτογραφιών ανηλίκων με στόχο την αναζήτησή τους (περιπτώσεις αναζήτησης εξαφανισθέντων παιδιών) ή για άλλους λόγους προστασίας τους δεν πρέπει να δίνει το ελεύθερο να αναδημοσιεύονται ακατάσχετα οι φωτογραφίες από τα μέσα ενημέρωσης ούτε να αναζητούνται και να διακινούνται νεότερα στοιχεία για την προσωπική ζωή τους μέσω συνεντεύξεων, αναλύσεων ή ρεπορτάζ.

 Το αδιαμφισβήτητο δικαίωμα της ενημέρωσης του κοινού δεν καταλύει το δικαίωμα κάθε παιδιού να τυγχάνει σεβασμού και προστασίας ως προς την ιδιωτική του ζωή και τη διαφύλαξη των προσωπικών του δεδομένων.

Ο Συνήγορος απευθύνθηκε επίσης προς το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο και την ΕΣΗΕΑ ζητώντας τη λήψη ειδικών μέτρων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής των παιδιών από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (βλ. και «Ρομά», στο «Καταπολέμηση των διακρίσεων»).

Περισσότερα και πιο αναλυτικά στοιχεία, στους ιστότοπους του Συνηγόρου www.synigoros.gr και www.0-18.gr.

Οι αστερίσκοι [*] μέσα στο κείμενο παραπέμπουν σε κατάλογο συνδέσμων (www.synigoros.gr/?i=stp.el.links2013) όπου μπορείτε να βρείτε σχετικά αναρτημένα έγγραφα.